

ОБГРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ПРОЦЕСУ НОРМУВАННЯ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

доц. Старченко Л.В., студент Прокопенко О.О.

У сучасних умовах призначенням нормування праці є активний вплив на потенційні можливості і результати діяльності підприємств по досягненню двох взаємозв'язаних цілей: економічної і соціальної, для забезпечення виробництва і реалізації конкурентоздатних товарів і послуг при відтворенні людського ресурсу.

У розвинених країнах нормування праці традиційно розглядається як найважливіша складова управління підприємством. Так, наприклад, у США, за вибірковими даними, нормування праці застосовується на 100 % досліджених підприємств машинобудування, лісової та паперової промисловості, виробництві будівельних матеріалів, транспортної галузі, на 93 — текстильної, 88 — харчової промисловості, 85 — хімічної, 100 % — у страхуванні й охороні здоров'я.

Актуальність нормування праці в ринкових умовах господарювання обумовлена економічними причинами. Це пояснюється необхідністю постійного зменшення витрат виробництва й підвищення на цих засадах прибутковості та конкурентоспроможності. Найважливішим із напрямів діяльності підприємства за цих умов є посилення контролю й обліку витрат живої праці, зменшення витрат на робочу силу. Враховуючи, що вони мають стійку тенденцію до зростання, центральне місце в такій роботі надається питанням планування робочої сили та визначення навантаження персоналу на основі норм праці.

Особлива увага на підприємствах розвинених країн приділяється розвитку нормативної бази. Зазвичай великі корпорації, як, наприклад, IBM, General Electric, фірма Electrolux, створюють її самі, застосовуючи автоматизовані системи нормування, модифіковані відповідно до особливостей свого виробництва. Малі й середні підприємства не мають такої можливості, тому у розвинених країнах створюються науково-дослідні центри, що надають підприємствам необхідну методичну й консультаційну допомогу з питань організації, систем оплати та нормування праці. Разом із тим, у промисловості США, Канади, Німеччини, Великої Британії, Швеції відбувається підтягування рівня нормування до вимог новітньої технології, управління, організації праці. Так, наприклад, поширення гнучких виробничих систем веде до скорочення ручної праці та істотної трансформації функцій робітників на виробництві. Таким чином, нормуванню праці в країнах із розвинутою ринковою економікою надається важлива роль. Це підтверджує, що і в Україні необхідно продовжити роботи з удосконалення методологічного й організаційного рівнів нормування праці.